

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem n. dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četri leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroško ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobe se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisli se ne vračajo, napačani listi se ne sprejemajo. Za oganila se plačuje od navadne vrstice, če se načine enkrat, po 5 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Iz državnega zbora.

Pogodba z Ogersko.

Bralci »Gospodarjevi« že vedo, da se ima med Avstrijo in Ogersko vsakih 10 let vnovič skleniti pogodba, koliko naj za skupne potrebe naše monarhije plačujejo ogerske in koliko naše avstrijske dežele. Da bi se ta stvar dognala zopet za prihodnjih 10 let, sta se izvolili letošnjo spomlad tako imenovani kvotni deputaciji t. j. 15 poslancev avstrijskega državnega zbora bi se imelo dogovoriti s 15 poslanci ogerskega državnega zbora, kako naj se ta zadeva uravna. Toda ti dogovori so ostali brezuspešni. Ogrji niso marali večjega plačila obljubiti, kakor so plačevali dozdej; a naši so zahtevali od Ogerske mnogo večje prispevke. Vsled tega je bila vlada prisiljena, državnemu zboru predložiti nasvêt, naj se začasno, za leto 1898, potrdi še prejšnja pogodba; med tem se utegne dognati stalna pogodba med Avstrijo in Ogersko.

Zdajšnja manjšina državnega zbora pa nikakor noče pritrđiti temu predlogu, temveč ga hoče na vsaki način zabraniti, da bi s tem prisilila vlado, naj odstopi ali pa naj umakne znani jezikovni naredbi. Tudi večina spozna, da je zdajšnja pogodba z Ogersko krivična. Toda z ozirom na državno potrebo in vsled opravičnega reda se ne more ustavljati vsaj temu, da se ta vladni predlog vsaj kakšnemu odseku izroči v posvetovanje. Temu pa se je nemškoliberalna večina upirala z vso silo. Večina je morala zopet pokazati, da se ne da strahovati manjšini. Ko se je vršila pred 14 dnevi 25-urna seja, se ni določilo slednjč ničesar; manjšina državnega zbora je trdila, da je ona zmagala. Bitka je res prenehala; toda z novo silo se je začela zvečer dne 4. novembra ter trajala zopet celo noč do 10. ure zjutraj dne 5. nov.

In kar se je to noč v državni zbornici počenjalo, tega pač nihče popisati ne more. Pohujšal bi naše pošteno, krščansko slovensko ljudstvo, ako bi ponavljal vse ostudne in grde psovke, ki so to noč letele z ene nemške stranke na drugo. Res; s ponosom smem trditi: Slovani so mnogo bolj olikan narod, kakor pa Nemci. Kdor tega dozdej ni spoznal, naj bi bil prišel ono noč v državno zbornico.

Predsednik je ob 7. uri zvečer dovolil dunajskemu županu, naj začne o tej zadevi govoriti, ker je prosil za besedo. Toda nemški liberalci — vsi brez izjeme — so upili in hruli, kedar je hotel dr. Lueger začeti svoj govor, da je moral zopet obmolkniti. Dr. Lueger je prosil predsednika, naj napravi mir; vse zastonj. Prosil Nemce, naj bodo pri miru; brez uspeha; še bolj so kričali: »Ti ne smeš govoriti«. To je trajalo več, kakor poltretjo uro. Proti pol 11. uri je nekoliko hrup utihnil; Schönerer in njegova garda se je utrudila ropotati ter odšla iz zbornice. Za njimi zakliče dr. Lueger: »Sem vedel,

da so gospodje žejni in da dalje tukaj brez pijače ostati ne morejo; se priporočujem, g. Schönerer«. Dr. Lueger je potem dokazoval, kako krivična je pogodba z Ogersko; vse ga je zvesto poslušalo.

Ali ko dr. Lueger neha govoriti, pridejo suroveži zopet nazaj v zbornico in imelo se je vršiti glasovanje, da naj seja preneha in naj bo konec govorjenja. Med tem glasovanjem se pa ropot zopet ponovi, da ni bilo mogoče razumeti imen, katera so klicali zapisnikarji. Pri tem ropotu s poleni je izmaknil češki poslanec Schönererju razklano poleno; Türk je ropotal z dvema polenoma tako silno in nerodno, da si je ranil svoj lastni prst. A večina se ni dala premagati.

Ob pol 3. uri zjutraj je začel govoriti češki poslanec dr. Engel za predlog, naj se začasna pogodba, kakor jo vlada predlaga, izroči proračunskemu odseku. A ob 3. uri je pobijati jel ta predlog nemški poslanec Prađe, ki je govoril do 6. ure zjutraj. Preden je prišlo do glasovanja, so se oglašali še razni govorniki, ki so popravljali to in ono. Proti 10. uri predpoldne se je slednjč glasovalo po imenih in sklenilo s 177 proti 122 glasovom, da se ima vladni predlog izročiti v posvetovanje proračunskemu odseku.

Levičarji so sicer za zdaj premagani; toda vprašanje je, ali se bo stvar mogla sploh rešiti v državnem zboru. Če tudi večina proračunskega odseka vladnemu predlogu pritrđi, se bo potem o stvari razpravljalo v zbornici. Tu pa je prav lahko mogoče, da se vladni predlog pokopa, ker nikakor ni gotovo, da bodo vsi poslanci izmed večine za njo glasovali.

Dipaulijev predlog.

Dne 8. nov. se je začela nova pritožba proti ministertvu zavoljo jezikovnih naredeb za Češko in Moravsko. Dr. Funke je govoril kot prvi tožnik celih šest ur. Vse druge stranke, ki so v večini, bodo glasovale naravnost proti zat.žbi; edinole nemško katoliška stranka je za predlog Dipaulija, ki se glasi takole: »Zbornica želi, da se jezikovno vprašanje reši ne potom minister-skih naredeb, temveč po potu postavodajalstva ter odklanja predlog zat.žbe ministerstva«. Če se ta predlog sprejme, se s tem izreče nezaupnost ministertvu zavoljo tega, da je izdalo znani jezikovni naredbi. Sploh je Dipauli s svojimi predlogi mnogo povzročil, da je večina državnega zbora v nekem nejasnem položaju in v nekaki nevarnosti, da se lahko razbije.

Kako se Spodnji Štajar pripravlja za Pruse.

(Dalje.)

Rekli smo zadnjč, da so knjižice, v katerih govorimo, pisane s tako surovostjo, da se v našem je-

ziku to še povedati ne da; sicer pa bi ta številka »Slov. Gospodarja« vam, drugi čitatelji, ne prišla v roko, ako bi poskusili, prusaško nemško surovost posneti le približno natanko. Zatorej le nekaj: Sv. oče Leo XIII. so človek, ki plašč po vetru obrača; o presvetlem cesarju in udih cesarske rodbine se pravi, da so »breznačajni, brezvestni, napihnjeni, slaboumni, nehvaležni, roparsko lakomni« itd.; mi Slovenci smo kozárji, ki smo si svojo narodnost izmislili, ter vse to, kar je za narodnost potrebno, ukradli; kraje smo se naučili od Čehov; o Črnogorcih pa se piše, da je kraja koštrunov celo njih glavna obrt. Dosti tega!

Poglejmo si vsebino teh knjižic. Kar prve: Trozveza, ali v posebnem zveza med Avstrijo in Nemčijo se je naredila v to svrhu, da bi takim potom Avstrija postala Nemčiji nekako podložna, ter da bi ta imela v naših notranjih zadevah, kakor v šolstvu, vojaštvu, v denarnih stvarih i. dr. prvo in zadnjo odločilno besedo. Toda vkljub tej pogodbi je Avstrija vendar še premalo pruska, kakor tudi vkljub temu, da se je leta 1867. razcepila le za to, da bi onstran Litave Madjari sami bili gospodarji, tostran pa Nemci tem laglje slovanske narode, Slovence in Čeha zadavili; tudi Avstrija za Nemčijo ni storila in ne stori nič, kakor tudi, da ni zanesljiva zaveznica; nadalje pa Avstrija protestantski Nemčiji že radi tega ne more nikoli biti prava prijateljica, ker je katoliška — zatorej se ima raztrgati, in sicer prej ko slej! V to svrhu naj Nemčija takoj stopi v zvezo z Rusijo; Italijo si kot zaveznico obdrži. Ko je zveza sklenjena, pa hajd na boj! Avstrijo od treh strani prijeti, in mora je biti konce; katere dežele bi si Nemčija vzela, rekli smo že zadnjokrat. Čehi in Slovenci se morajo poprusiti, ako ne gre z lepa, pa s silo; če pa še tako ne gre, pa se naj zapodijo na Novo Guinejo, t. j. otok blizu Avstralije, kjer živé ljudožerci.

Druga knjižica. Ta pa ščuje avstrijske Nemce, naj naravnost naredijo punt ter se najkrajšim potom podvržejo Prusom; da celo s puntarskimi 'pesmimi se k temu vzpodbujajo. — Nam se zdi, da smo s tem glede vsebine naših knjižic podali dovolj; kaj je še tudi več mogoče? — Kdo pa te knjižice piše? Nekateri čitateljem »Slov. Gospodarja« že znani Karl Pröll, ki je duša nemškemu šulvereinom in biva v Berlinu; druge drugi Prusi, in zopet druge avstrijski prusaki, ki se podpisujejo z izmišljenimi imeni. — Tiskane so vse na Nemškem, največ v Berlinu in v Monakovem. Na to pa romajo čez mejo k nam, kjer se javno prodajajo po knjigarnicah na stotine in stotine. Celó tako drzni so prusaki, da jih pošiljajo uredništvom naših nemških časnikov s prošnjo, naj se našemu ljudstvu priporočajo. Nekateri nosijo tudi ob robih opomnjo, da se naj devljejo v šolske in ljudske knjižnice. Gospoda slovenskega delegata pa na te knjižice opozarjamo.

Drago slovensko ljudstvo! Bržkone si slišalo to, kar smo povedali s tako natančnostjo, prvokrat. Bog nam je priča, da je vse, kar smo pisali, do zadnje pičice resnica; sicer pa je vsakemu mogoče, da se o tem uveri. Ravno tako resnično pa tudi je, da je zadnji čas, da si to izvedelo. Naj nam nikdo ne ugovarja, rekóč: »Ni se še bati; juha se ne pojé tako vroča, kakor se nalije«. Mi na to odgovorimo: »Kdor ni popolnoma slep in gluha, mora spoznati, da smo na tiru, ki drži naravno v prusko žrelo«. Ali nismo ravno v teh člankih in tudi v drugih prinesli za resničnost svojega prepričanja že dovolj dokazov? In jih še bomo, če nam Bog da zdravje. Pa ravno tako globoko smo prepričani, da zdaj se igra za nas ni zgubljena. Še šteje Avstrija lepo število zvestih Nemcev, še avstrijski Slovani niso umrli, še je dosti krepkosti v nas, in še živi tisti Bog, ki je užugal že nebroj tako oholih narodov, kakor so

prusaki. Samo treba, da vsak ve, za kaj se gre; vsak, tudi zadnji pastir. Kajti zanesti se smemo, da ga ni, ki bi kar z lepa dal skalotrdno katoliško vero za črvojedni protestantizem, ki bi rade volje dal zemljo našo, jezik svoj stoletnemu sovragu pruskemu. Srce se nam krči, če mislimo, kako bi se nam godilo. Mila slovenska pesem, ki se zdaj čarabno lepo razlegaš po naših božjih hišah in livadah, ti bi utihnila za vselej; mila slovenska beseda, ki se zdaj v globokih srčnih vzdihih dviguješ do božjih višav, in ki te iz prijateljskih ust slušamo, kakor sladko godbo, ti bi umolknila na večno; rajska slovenska zemlja, ki ti je na vsem svetu ni najti jednake, ki si napojena s krvjo naših hrabrih pradedov, na tebi bi naši otroci bili sužnji! Solze nam ustavijo besedo...

Cerkvene zadeve.

Sv. Jožef pri Mariboru.

(Zgodovinska črtica.)

(Dalje.)

Kmalu nato je nastopila za cerkev sv. Jožefa pretna doba, ki bi jo bila skoro popolnoma ugonobila; le poseben slučaj jo je rešil pred gotovim poginom. Dne 29. novembra 1780 prevzel je cesar Jožef II. vladu nad vsemi avstrijskimi deželami. On je hotel kar čez noč vse prenarediti in ves obstoječi red spremeniti. Lotil se je tudi cerkvenih zadev. Spremenil je nekaterim škofijam meje, ustanovil nove duhovnije, zatrl samostane, podreti ukazal podružnice, prepovedal božja pota ter s takimi in enakimi svojevoljnimi naredbami povzročil mnogo zmešnjav.

Silni vihar raznih preosnov, ki je obstoječe razmere semtertja popolnoma prevrgel, bučal je tudi okoli cerkve sv. Jožefa, ki je vsled ukaza z dne 6. novembra 1788 pripadla k sekovski škofiji, ter jo je spravil v veliko nevarnost.

Vsled gubernijalnega ukaza z dne 2. marca 1786 so bila že dne 27. aprila t. l. po dražbi prodana vsa zemljišča, kar jih je cerkev sv. Jožefa še posedala. Vinograd na Gačniku s tamošnjim podložnikom vred je za 1381 gld. kupil podložnik Mihael Zupanič ki je vsled tega postal prost, vinograd na Košaku pa je za 1000 gld. dobil Andrej Aichmayer.¹⁾

Po nasvetu deželne komisije za uravnavanje župnij bi se imela v obširni lembski župniji ustanoviti nova duhovnija. Odločili so za to cerkev sv. Magdalene v mariborskem predmestju. Temu je ugovarjal Franc Ruprecht, župnik v Lembahu, ter je opiraje se na že l. 1760. od goriškega nadškofa Karola Mihaela grofa Attemsa odobreni načrt predlagal, naj se lembska župnija premesti k Sv. Jožefu. A to ni obveljalo, ampak beneficijati pri Sv. Jožefu, Franc Korpon, moral je koncem leta 1788. za prvega kurata k Sv. Magdaleni. Za plačo so mu odkazali pred vsem dohodke Sinesbergovega beneficija pri Sv. Jožefu, kakor jih je bil do sedaj užival,²⁾ potem ustanove in majhen dopolnilni znesek iz verskega zaklada.

Kmalu po njegovi preselitvi so cerkev sv. Jožefa zaprli, in najbrž bi jo bila zadela osoda več drugih podružnic, katere so kot nepotrebne podrli, ko bi se ne bil lembski župnik z nekaterimi mariborskimi meščani z vsemi močmi za njo potegoval. Zlasti se je župnik Franc Ruprecht v svoji dotični prošnji sklicaval na dvorski odlok, vsled katerega ima v vsaki župniji ostati jedna podružnica, da se zamore v slučaju, da župnijsko

¹⁾ Kn. šk. arhiv v Mariboru.

²⁾ Ign. Orožen, I., 36.

cerkev zadene kaka nezgoda, v njej božja služba opravljati. In ker je njegovo prošnjo tudi mariborski okrožni urad gorko podpiral, odločil je deželni gubernij, da je cerkev sv. Jožefa za lembaško župnijo kot podružnica vsekako potrebna in da torej naj ostane.¹⁾

Tretji kurat pri Sv. Magdaleni, Simon Pukl, je potem dne 29. maja 1795 prosil, naj bi se cerkev sv. Jožefa pridružila k Sv. Magdaleni, kamor spada tudi bližnja vas in vsa okolica, a knezoškofijski ordinarijat v Gradcu mu je dne 5. junija t. l. odgovoril: »Nachdem die Zutheilung der Filial St. Joseph nach der Pfarre Lembach Höchsten Orts entschieden ist, können wir denselben in dem Gesuche nicht unterstützen.«²⁾ — Še le dne 1. januarja 1860 je cerkev sv. Jožefa postala podružnica predmestne župnije Sv. Magdalene.³⁾

(Konec prih.)

† Franc Urbas.

Bela žena, kaj vse napraviš? Solze, katere povzročiš dan za dnevom, napravile bi reko. Zakaj nič ne izbiraš, vse od kraja pobiraš? »Nas smrti ne obvarje koža gladka, — Od nje nas ne odkupijo kupi zlata.« Te misli so me obdajale na vernih duš dan, ko so se razlegale pesme žalostinke povsod. In na Dravskem polju, kamor si prišel, slišal si žalostno novico, katere bi človek ne verjel, ali ponavlja jo z žalostjo eden za drugim: »Urbas p. d. Sirk je po noči umrl!« — »Ni mogoče!« je bil navaden odgovor.

In na žalost, resnica je, Urbasa ni več med živimi. In kdo je bil ta Urbas? Pojdi po celem Dravskem polju, po Halozah in prek Drave, in vsak ti bo povedal, vsak ga je poznal, bodisi bogat ali ubog. Bil je kmet, veliki posestnik; ali najsi premožen, da bi javljane našel njemu enakega, vendar priprost, z vsakim prijazen in ljubezniv, bodisi z gospodom ali kmetom.

Rojen v cirkovski fari, se je priženil k Sv. Lovrencu. Bog mu je dal ljubeznivo ženko in ga je oblagodaril s posvetnim blagom, dal pa mu je tudi plemenito srce in ga blagoslovil z dvema otrokoma, enim sinom, zdaj osmošolcem, in blago hčerjo, katera se je ravno pred mesecem dnij omožila. In v hiši, kjer se je pred mesecem dnij vršila vesela gostija, kjer je bilo petje in godci — je zdaj žalost in jok.

Zares, kar pravi naš Prešeren: »Ne odpodi od nas življenja tata — Veselja hrup, ne pevcev pesem sladka.« Rajni, rad zmirom vesel, da so se ga povsod veselili, bil je, najsi še le 44 let star, mož starega kova. Veren Bogu, vzgleden domoljub, zvest Slovenec, da bi daleč iskal takega med kmeti. Bil je ud makolske in ptujske posojilnice, večletni ud okrajnega zastopa, in doma je imel zaupanje, da so mu dajali razna častna mesta v občini, pri šoli, itd. Takih ljudij potrebujemo dandanes, in ti neizprosna bela žena — nam ga vzameš, ko bi ga najbolj potrebovali!

Kaksen ugled je imel in kako je bil priljubljen, pokazal je njegov pogreb. Takšnega še ni videl Sv. Lovrenc in tudi ne vem, če se kdaj kje na kmetih zgodi, da bi tako imenitne osebe koga h pogrebu spremljale. Dvanajst gg. duhovnikov, na čelu njim domačin preč. gospod dr. J. Mlakar, pelo je pretresljivi »Miserere«, in drugih, — kdo bi jih štel? Iz Ptuja gospod dr. Jurtela in drugi prijatelji, domača šolska mladina z učiteljstvom, in iz Št. Lovrenca in sosednih far velika množica mu je mu je posodila pot k zadnjemu počitku.

Na pokopališču so spregovorili dober prijatelj rajnega, g. kanonik dr. J. Mlakar lepe besede rajnemu v spomin, nam živim pa v tolažbo. Ni bilo skoro nobe-

nega očesa suhega. Vsakega si slišal: Škoda za Urbasa! Res škoda, ker taki možje, kakor je bil rajni, so redko sejani. Naj mu bo zemlja domača lahka, in blag spomin med znanci in prijatelji!

Gospodarske stvari.

Dobri svēti za to in ono.

1. Pomoč sadnemu drevju, da ga zajci ne glodajo.

Najboljše sredstvo proti tem glodavcem je smrdljivo olje (oleum animale foetidum). Obljimo s tem oljem nekoliko žaganja ter napolnimo z njim skatljice za žveplenke, katere potem na drevesce obesimo. Smradljivo vonjave tega olja zajci ne morejo prenesti in na ta način ubranimo drevesa, ker se jih zajci že od daleč ogibljejo.

2. Kako spoznamo, če je bila k mleku prilita voda.

Čez mero varčna gospodinja hoče ščediti tudi pri mleku ter ga »krsti« navadno z vodo. Najpogostejše pa to delajo mlekarice v mestu. Ako je bilo mleko že od gospodinje na deželi krščeno, ga mlekarice v mestu navadno z vodo še »birmujejo«, kar pa je vendar lahko spoznati. Vzamimo dobro oglašeno žico ali iglo, kakoršna se rabi pri pletenju nogavic, porinimo jo v mleko in urno izvlečimo ter jo držimo vodoravno. Ako je mleko čisto, nepomešano, obvisi na koncu igle mala kapljica mleka; če je bila pa k mleku prilita voda, bodisi tudi le v mali množici, ne zadrži se nikdar na igli ta kapljica mleka.

3. Strd namesto sladkorja.

Namesto slaščic in drugih podobnih rečij, ki kvarijo želodec, kupujmo svojim otrokom rajši strd! Otroci strd radi jedó, vrhu tega ima tudi za njih zdravje veliko vrednost. V nobeni hiši, bodisi na deželi ali v mestu, ne smela bi manjkati strd kot izvrstno sredstvo proti mnogim boleznim. Splošno znana je poraba strdi pomešane z nastrganim hrenom kot zanesljivo zdravilo proti jetiki. Mlačna voda, pomešana s strdjo, je kaj zdrava pijača v raznih vročinskih boleznih, a zlasti še ob času griže. Ker je pričakovati, da se sladkor v bodoče še bolj podraži, opozarjamo čitatelje že sedaj na strd kot na izvrstno nadomestilo.

Sejmovi. Dne 13. novembra v Poličanah (za svinje) in Studenicah. Dne 15. nov. na Vranskem, v Arvežu, Poličanah, Središču in Radgoni. Dne 17. nov. v Imenem (za svinje). Dne 18. nov. na Bregu pri Ptuju (za svinje). Dne 19. nov. v Ljubnem, Ivniku, pri Sv. Juriju ob Pesnici, v Rušah, na Gornji Polskavi, v Pod-sredi in Slov. Gradcu.

Dopisi.

Iz Maribora. (Pozor, prijatelji katol. del. društva!) Žalostne razmere človeške družbe nujno zahtevajo leka. Razun kmečkemu in obrtnemu stanu je posebno pomagati delavcem, koje je razkrojil in razpršil nekrščanski duh časa, jim vzel živo vero in medsebojno krščansko ljubezen, jim iztrgal iz srca zadovoljnost, srečo in mir ter jih napolnil s srdom proti obstoječemu družabnemu redu. Silna potreba je torej zbirati jih v društva, v katerih naj se podučujejo in vsodbujajo

¹⁾ Kn. šk. arhiv v Mariboru.

²⁾ Izvirna listina v kn. šk. arhivu v Mariboru.

³⁾ Ign. Orožen, I., 352.

s primernimi govori, dobrimi knjigami in časniki, se jim razkriva, kam merijo razni preosnovni predlogi, jim razjasnjujejo težnje raznih strank, da sami spoznajo svoje prijatelje in neprijatelje. Vzbujaati je zopet v njih živo vero, ki naj jim sladi borni, v potu svojega obraza prisluženi kruh, jih tolaži v težavah, spominja previdnosti božje, jim prinaša obilno blagoslova in sreče in jim daja moč, krotiti in zatirati napačna nagnjenja in poželjenja. Napeljevati pa se tudi morajo, da dejanski izvršujejo svoje verske dolžnosti, ne zmené se za psovke brezvernih časnikov ali zasramovanje zapeljanih tovarišev. Ozirati se je slednjič na njih opravičene pritožbe, resnične potrebe in pravične zahteve ter se jim pomagati ali s primernimi nasvéti ali pa z ono velikodušno krščansko ljubeznijo, kateri je veselje in potreba, lajšati bedo in opravljati dela usmiljenja. — Tega dela moramo se prijeti dejanski in z vso močjo; samo dobra volja ali tožbe o slabih časih in ljudeh nič ne pomagajo. V dosego tega namena se trudi »katoliško delavsko društvo v Mariboru« že ves čas svojega obstanka in je tudi že lepih uspehov doseglo. Ali kdor deluje v društvu in spoznava težave, ki se od vseh strani stavijo društvenemu delovanju, mora se prepričati, da se društvo lepo in vsestranski bode moglo razvijati še le tedaj, ko bode imelo svoj lastni »Delavski dom«. Vodstvo društva si bode resno prizadevalo, najhitreje oživotvoriti to misel. Ker pa dobro vé, da se mu to podjetje ne bode tako hitro posrečilo brez zdatne podpore prijateljev in dobrotnikov delavskega stanu, se podpisani odbor obrača do njih s pristréno prošnjo, da blagovolijo po svojih močeh prispevati v ta blagi namen. Vsaki najmanjši dar se bo hvaležno vsprejemal. Vendar sodi odbor, da bi se podjetje najlažje in najhitreje dalo uresničiti z rednimi mesečnimi doneski. Velika potreba in velevažnost našega podjetja naj nam obudi mnogo velikodušnih prijateljev in dobrotnikov, ker blagor je v delavskem vprašanju po besedah sv. očeta Leona XIII. v okrožnici o delavskem vprašanju pričakovati posebno obilne djangse ljubezni! Doneski, kateri se bodo redno izkazovali, hvaležno vsprejema č. g. Martin Matek, predsednik »kat. delavskega društva v Mariboru«. — Odbor.

Z Dunaja. (Kaj stanejo razni uradi?) Naznanil sem vam predzadnjič nekatere točke iz proračuna za naučno ministerstvo. Morda zanima »Gospodarjeve« bralce, če zvedó vsaj nekatere stroške v notranjem ministerstvu. Središčno vodstvo stane 972.090 gld., stroški za državni zakonik 84.650 gld. Politična uprava v posameznih deželah 7.318.362 gld., stroški proti kužnim boleznim 446.000 gld., stroški za državno policijo 120.000 gld., javna varnost v posamnih deželah 5.105.079 gld., državni stavbarski stroški v posameznih deželah 1.361.790 gld., stroški za potovanje zavoljo izvanrednih cestnih in vodnih stavb: 75.800 gld. — vse cestne stavbe bodo znašale 5.788.131 gld., vse stavbe pri vodah 3.598.790 gld., nova državna poslopja 95.898 gld. Središčno vodstvo tega ministerstva znaša, kakor zgoraj rečeno, 972.090 gld. Od tega zneska dobi minister 20.000 gld., 3 sekcijski načelniki 30.000 gld., 8 ministerjalnih svetovalec 51.000 gld., 7 sekcijških svetovalec 26.267 gld., 16 ministerjalnih tajnikov 42.900 gld., 16 ministerjalnih podtajnikov 50.400 gld., 14 ministerjalnih zapisnikarjev (koncipistov) 22.400 gld. itd. V tem ministerstvu se nahaja tudi oddelek za zavarovanje delavcev. Plače za uradnike znašajo: 1 ministerjalni svetovalec 5.500 gld., 1 ministerj. tajnik 2.700 gld., 1 ministerj. podtajnik 2000 gld., 1 nadinspektor 2900 gld., 2 nadzornika 3.900 gld., 3 pristavi: 4.900 gld., 3 računski uradniki 3.408 gld., 6 računskih pristavov 3.900 gld., 1 sluga 725 gld., drugi stroški tega oddelka 16.700 gld.; središčno vodstvo zavarovanja za delavce

znaša torej 46.100 gld.; vsi stroški za vodstvo nadzorstva zasebnega zavarovanja znašajo 51.667 gld. Politična uprava na Štajarskem znaša 354.580 gld., zraven še vsi zdravstveni stroški 71.850 gld.; skupaj torej 426.430 gld. V tem znesku je plača za cesarskega namestnika v Gradcu z 8000 gld. in njegova doklada z 6000 gld., skupaj 14.000 gld., 1 dvorni svetovalec 6000 gld. in njegova doklada 600 gld., 7 namestnijskih svetovalec z dokladami vred 18.080 gld., 7 namestnijskih tajnikov 12.040 gld., 18 namestnijskih koncipistov 17.442 gld. itd.; stroški za okrajne glavarje, katerih je 20, znašajo 48.268 gld., za 36 komisarjev 51.600 gld., za 20 okrajnih tajnikov: 22.833 gld. itd. Stroški za vseh 20 okrajnih glavarstev na Štajarskem znašajo 190.827 gld.

Iz Vržeja. (Enake dolžnosti, enake pravice.) Že več desetletij je minilo od onega časa, ko so naš trg po krivici iztislili iz volilne skupine mest in trgov, ter so nas uvrstili med volilce kmečkih občin. Ali pa so tudi gledé plačevanja davkov z nami enako storili? Ne, ampak mi moramo plačevati ravno tako visok dohodninski in hišnonajemni davek, ravno isti davek od godbe in druga bremena, kakor drugi trgi. Po vsej pravici torej smemo zahtevati, da se odpravi ta mnogoletna in vnebovpijoča krivica, ter se nam dá enaka volilna pravica, kakor nam pristoja gledé plačevanja davkov. — Naj bi se vendar naš občinski odbor in naše županstvo enkrat ganilo, ter nam priborilo to pravico, ki nam gre. Naše gospode poslance pa prosimo, da bi nas v tej za nas toli važnej stvari krepko podpirali. Dobro bi bilo tudi, ko bi se nas vrlo delavno slov. politično in gospodarsko društvo v Ljutomeru včasih spomnilo in priredilo pri nas kak politični shod, kjer bi nas naši gospodje poslanci in drugi za napredek naroda našega goreči možje politično in gospodarsko podučevali. Naj ne ostanejo te besede glas upijóčega v puščavi!

Z Dunaja. (Stroški pravosodnega ministerstva.) Središčno vodstvo znaša 286.700 fl. in sicer: minister 20.000 fl., 2 sekcijška načelnika 20.000 fl., 5 ministerjalnih svetovalec 29.667 fl., 4 sekcijški svetovalci 15.000 fl., 5 ministerjalnih tajnikov 13.517 fl., 5 ministerjalnih podtajnikov 10.000 fl. itd. — Najvikši sodnijski dvor potrebuje 529.350 fl. in sicer: prvi predsednik 20.000 fl., drugi predsednik 11.000 fl., 3 senatni predsedniki 36.000 fl., 47 dvornik svetovalec 292.500 fl., 1 general-prokurator 10.000 fl., 3 generalni advokati 19.083 fl. itd. — Nadsodišče za Štajarsko, Koroško in Kranjsko in Gradcu 121.105 fl. in sicer: predsednik 10.000 fl., podpredsednik 5100 fl., 16 deželnih nadsvetovalec 60.213 fl., državni nadpravdnik 3780 fl., 3 sodnijski tajniki 5680 fl. itd. — Deželno sodišče v Gradcu 229.330 fl. in sicer predsednik 6017 fl., 2 podpredsednika 7360 fl., 25 deželnih svetovalec 63.200 fl., 1 državni pravdnik 3020 fl., 19 sodnijskih tajnikov 33.840 fl., 5 namestnikov državnega pravdnika 11.200 fl. itd. — Okrožna sodišča v Celju, Ljubnem in v Mariboru: 1 dvorni svetovalec (v Ljubnem) 4900 fl., 2 predsednika (v Celju in v Mariboru) 7187 fl., 1 podpredsednik v Ljubnem 4020 fl., 23 deželnih svetovalec 55.317 fl., 3 državni pravdniki 8410 fl., 13 sodnijskih tajnikov 22.263 fl., 5 namestnikov državnega pravdnika 9453 fl., 9 sodnijskih pristavov 12.467 fl. itd. — 60 okrajnih sodišč na Štajarskem: 36 deželnih svetovalec 82.080 fl., 24 okrajnih sodnikov 40.409 fl., 75 sodnijskih pristavov 101.349 fl., 19 oficijalov prve vrste 25.200 fl., 16 oficijalov druge vrste 18.395 fl., 94 kancelistov 76.722 fl., 133 sodnijskih slug 45.938 fl., 13 sodnijskih pristavov brez določenega mesta 17.550 fl., podpore za 54 avskultantov 29.700 fl., za 3 praktikante 1200 fl. — Vsi stroški pravosodnega ministerstva za Štajarskem znašajo 1.474.513 fl.;

vsi stroški na Koroškem 365.132 fl., na Kranjskem 573.100 fl., v Primorju (Trst, Gorica in Istra) 906.300 fl., v Dalmaciji 893.900 fl., na Češkem 5.022.712 fl., na Moravskem 2.043.614 fl., v Šleziji 552.800 fl., v Zahodni Galiciji 2.141.500 fl., v Vzhodni Galiciji 3.569.382 fl., v Bukovini 600.800 fl., v Spodnji Avstriji 3.350.405 fl., v Gornji Avstriji 658.500 fl., na Solnograškem 228.000 fl., na Tirolskem 1.010.279 fl. in v Predarlškem 123.000 fl.

Od Sv. Florijana ob Boču. (V spomin rajni Mimiki Trafenikovi.) Mrzla jesenska sapa je pomorila rožice po vrtilih in livadah. Pa tudi najlepši cvetlici se ni prizaneslo; ovenela, umrla je blaga nadučiteljeva Mimika, v najlepšem cvetu mladosti, imajoča se le 21 let. Lahko obračamo na rajno deklico besede sv. Duha, ki pravi: »Zgodaj je končala, pa je spolnila veliko let, zakaj njena duša je Bogu dopadla, zato je hitel, jo vzeti izmed hudobij«. V kratkih letih si je nabrala zasluženje dolgega življenja, zgodaj je dozorela za nebesa. Kinčale so jo čednosti, katere je na njej moral občudovati vsakdo. Veliko je bilo njeno trpljenje, eno leto in pet dni je ležala na svoji bolniški postelji, ne da bi se mogla ganiti. Po vsem životu je bila polna strašnih ran in bolečin, ki so jo skelele tem bolj, če se je je kdo le dotaknil. In koliko je siročica trpela, kadar so jo morali prevzdigovati, preoblačiti, posteljico prezračiti! Pa, dragi bralec, veš, kaj je v teh težavah počenjala? Z jedno roko si je še toliko mogla pomagati, da si je držala bukve, in iz njih je prebiral dan za dnevom svete, tolažilne resnice, vmes prebiral jagode sv. rožnega venca v goreči molitvi, dostikrat pa povabila sestrico, da sta skupaj zapeli Marijno pesmico. Kaj ne, da te to spominja na one mučenike in mučenice, ki so med prelivanjem krvi, v največjih mukah Bogu hvalo prepevali? S kakšno pobožnostjo je pač večkrat prejemale sv. zakramente, posebno sv. popotnico v večno življenje! In kakor so bile njene misli in želje vedno pri Bogu, so bili njeni zadnji zdihljeji: Jezus, Marija, Jožef. Kdo bi ne želel tako srečno umreti! Njen pogreb je bil veličasten. Zraven velike množice ljudstva prihiteli so k sprevodu vlč. g. dekan rogaški z g. kaplanom, stoprški g. župnik, žetalski g. kaplan. Sladko torej počivaj v grobu, iz katerega se boš častitljiva vzdignila na sodni dan!

X

Od Pesnice. (Pregled za uravnavo.) Po nemornem prizadevanju gosp. Robiča je predlagal slav. deželni odbor štajarski pri vis. ministerstvu za poljedelstvo nujno in prepotrebno popraviljanje Pesnice, zбоk katere se bode posebna komisija, obstoječa iz zastopnikov vis. ministerstva, c. kr. namestništva in slav. deželnega odbora podala na lice mesta, da se osebno o stvari prepriča in podučí. V ta namen se snide komisija dne 16. nov. pri Kamererju pri Št. Juriju ob Pesnici, ter pregleda ta dan Pesnico do državne ceste; dne 17. nov. od tod do Sv. Lenarta v Slov. gor., dne 18. nov. do Juvanec, dne 19. nov. do Gorišnice in dne 20. nov. do izliva Pesnice v Dravo. Dotični obč. predstojniki se naj marljivo udeležijo in seboj prinesó obč. mapo in parcelni zapisnik. — Posestniki, sedaj je čas! V obilnem številu se udeležite in zahtevajte od komisije, da potrebno ukrene in da se popravi postavnim potom struga Pesnice!

Z Dunaja. (Katoliško češko delavsko društvo: Jednota sv. Cirila in Metoda.) Na Dunaju živi okoli 300.000 Čehov, ki pa nimajo ni čeških šol, ni redne češke božje službe. Vsled tega je med dunajskimi češkimi delavci čudno veliko socijalnih demokratov. Večkrat se je že zahtevalo, naj se za dunajske Čehé uvede redna božja služba v češkem jeziku. Toda vsikdar so se te opravičene zahteve pobijale, češ, Dunaj je nemško mesto. Tudi sedanji dunajski župan je iste

misli. Pred mnogimi leti so torej dunajski češki delavci ustanovili posebno družbo, da se pobirajo denarni doneski v ta namen, naj se ob nedeljah in praznikih obhaja božja služba vsaj po nekaterih cerkvah in naj se oznanjuje božja beseda v češkem jeziku. Na tisoče goldinarjev morajo nabrati ubogi delavci, da se v 7 cerkvah pridiguje dunajskim Čehom v njihovem jeziku. Njihova glavna družba sv. Cirila in Metoda ima 4 podružnice, katerih ena je obhajala dne 7. nov. spomin 10letnega obstanka. Predpoldne je bila slovesna služba božja pri Sv. Ani; pridigoval je dr. Stojan, državni poslanec, in maševal skolastik Einspieler. Cela prostorna cerkev je bila natlačena. Kakšno veselje je bilo, poslušati to velikansko množico, ki je prepevala po vsej cerkvi v svojem materinem češkem jeziku! Zvečer pa so imeli Čehi jako lepo zabavo. Čudno veliko ljudstva se je udeleževalo tudi te svečanosti. Navzoči so bili nekateri češki, slovenski, hrvaški, rusinski in poljski državni poslanci. Po eden izmed vsake narodne skupine je pozdravil Čehé v svojem materinem jeziku. Oj to dobro, pobožno katoliško češko ljudstvo! Samo si mora s svojim trdo prisluženim denarjem oskrbeti svojo božjo službo, ker zanj niti dunajsko mesto, niti dežela ali država nima denarja. Tako je Slovan, akoravno ga je v ogromnem številu, zatiran tudi v prestolnem mestu!

Iz Žalca. (Osnovanje kmetijske zadruge.) Dan 31. vinotoka t. l. se bode bliščal z zlatimi črkami v zgodovini gospodarskega napredka našega naroda. Takrat namreč se je osnovala prva kmetijska zadruga v južnem delu Avstrije in sicer za Spodnje Štajarsko z naslovom »Kmetijska zadruga, vpisana zadruga z omejenim poroštvom« s sedežem v Žalcu. — Zanimanje za zadrugo se kaže vsestransko. In že k osnovalnemu shodu je došlo nepričakovano število udeležencev iz vseh stanov, in se je po prečitanju zadružnih pravil vpisalo takoj 26 udov. Izmed teh se je izvolilo zadružno predstojništvo in nadzorništvo. Zadružna pravila so povzeta po nekej jako napredujočej kmetijski zadrugi na Moravskem, katere je pa sklicatelj shoda in v prid kmetijstva neumorno delujoči g. Iv. Kač savinjskim našim krajevnim razmeram prilično jako umno priredil. Nadejati se je glede umne sestave pravil in jeklene volje zadružnega načelstva kmalu prav mnogo veselih uspehov v prid propadajočemu kmetijstvu. Geslo velja: »Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal!« Torej slovenski gospodarji, roko v roko in združimo se! Naši pridelki dobili bodo boljšo ceno in večji ugled med svetom. Naše potrebe se bode ceneje preskrbljevale. Oderuhi bodo osamljeni na svojem zlatem teletu obtičali, ne bode jih treba še kmetom s svojim žuljavimi krajearji pitati. Na delo, rodoljubi, kdor ni zaspan!

Iz Griserščaka pri Ljutomeru. (Gospod Makselj) iz Ljutomera so imeniten gospod. Italijan bi rekel: piccolo možic, grande commando. Zdaj so začeli gorice kupovati. Od svojega prijatelja Topolnika so jih prav po ceni dobili. Zdaj pa v te gorice in našo okolico pridno na lov zahajajo. Pa ne, da bi kaj hudega mislili. O, ne! Gospod Makselj vedo, da so samo zato velik gospod postali, ker so Kočevar. Zato pa zdaj pri naših viničarjih otroke — lovijo za šulfereinsko solo za Ljutomer. Gospod Makselj, kaj res nimate nič bolj pametnega opraviti? Nikari si tacih, slabih šal ne umišljajte! Glejte, ljudem se bote zamerili in potem še tiste brihtne deklíne, ki k Vam tako rade v štacun hodijo, ker imate mlade, zbiksane komisarje, ne bodo več prišle. In če groša ne bo, s čim bote pa gorice kupovali? Zato le pamet, ki je boljša kak' žamet! Inače se kmalu zopet vidiva.

Blaž Zgaga.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Pri Nj. veličanstvu svetlem cesarju sta bila oba podpredsednika poslanske zbornice, Abrahmovič in Kramar. Izrekli so jima zahvalo za njun trud. — Danes večer je velik shod vseh krščanskih gospá, da protestujejo zoper Schönererjance in socijaliste. — Deligaciji se snideta prih. torek, dne 16. nov. — Vsi deželni zbori se skličejo na dan 15. decembra.

Štajarsko. Baron Rokitsky, oče krščanskega »bauernbunda«, je svojemu prijatelju, kričaču Wolfu kaj podoben. Posebno je to pokazal na shodu v Waltersdorfu, kjer je prav po pobalinsko napadal katol. poslanca Hagenhoferja.

Koroško. Na željo grofa Badenija se Schmidt-Zabierow ostane deželni predsednik. Škoda! — V Št. Jakobu pri Celovcu bojša zdaj noben kmet več ne gre v cerkev, odkar je ondi ljudi hujskal baron Rokitsky. Ti kmetje so pač nemškutarji, in vsak nemškutar je slab kristijan.

Kranjsko. V vipavsko-idrijskim okraju so prvotne volitve za dopolnilno deželnozborsko volitev izpadle ugodno za slov. liberalce, in bo torej izvoljen deželni poslanec dne 16. nov. Ivan Božič. To je tisti Božič, ki je pred leti Podgrado hotel popravoslaviti.

Primorsko. Deželni odbornik gorški dr. Tuma je zapustil cesarsko službo in postal odvetniški koncipijent. — V tržaškem mestnem svétu je 12 lahonov odložilo svoj mandat, ker je večina Nemcu (?) Smrekarju izročila tehniška dela za vodovod, ne pa kacemu Lahu. — V isterskem kulturnem svétu je Lah Campitelli in dva Slovana.

Hrvaško. Sabor se snide dne 29. novembra, da vsprejme proračun za prih. leto in pa pogodbo z Ogersko. Vladi nasprotna stranka se pripravlja na hud boj z madjaronsko večino.

Ogersko. Škofje ogerski so v Budapešti imeli posvetovanje o avtonomiji katoličanov ter so dotične sklepe poslali sv. stolici v Rim. — »Kulturkampf« ali preganjanje katoličanov se je že pričelo. Škof Majlath je namreč moral 50 fl. kazni plačati, ker je nekdaj kot kaplan krstil neko židovsko deklico.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so izrekli zahvalo črnogorskemu knezu, ker je sklenil na državne stroške zidati katoliško cerkev v Cetinju. — Papež so nedavno rekli zagrebškemu nadškofu Posiloviču: »Pozdravite dragi mi hrvaški narod!«

Italijansko. Oni dan je bil naš vnanji minister grof Goluhovski v Monzi. Predstavil se je kralju Umberto ter tudi več časa govoril z ministerskim predsednikom Rudinijem in vnanjim ministrom Viscontijem.

Nemško. Državni zbor se skliče dne 30. nov. — Za ponemčevanje Poljakov hoče vlada nakazati spet 100 milijonov mark. — Dne 12. nov. ne bode v Berlinu vsenemškega shoda, na katerem bi govorili naši prusaki Funke, Prade in Wolf, ker policija tega ne dopusti. Prav tako!

Rusko. Na ruskem Poljskem se bode poljščini dalo več pravic, in to bojša na izrečno željo carice. — Prokurator sv. sinode, Pobedonošev, pojde v pokoj, na njegovo mesto pa pride bržčas Ignatijev.

Grško. Mir med Grško in Turčijo še vedno ni podpisan. — Bivši ministerski predsednik Délyanis se grozi, da bode o sestanku državnega zbora delal vladi velike preglavice, ko je baš na Grškem zdaj sloga sila

potrebna. — V Tesalijo se je že vrnilo 16tisoč Grkov, ki se za zadnje vojske pobegnili v druge kraje.

Špansko. General Weyler, ki je tako malo imel sreče na Kubi, postane vodja konservativcev. — V severnih krajih dobivajo Karlisti vedno več privržencev; te dni pa so dobili veliko orožja. Don Karlos bojša že koncem tega leta zasede španski prestol?

Amerika. Pred več leti so v Braziliji prekucuhi nagnali cesarja Petra ter Brazilijo proglasili za republiko. Zdaj pa poglavarji republike sami niso več življenja varni. Oni dan je namreč neki vojak ustrelil na predsednika Moraesa; ni ga zadel, pač pa potem zabol vojnega ministra, da je kmalu umrl.

Za poduk in kratek čas.

Popotna pisma iz Dalmacije.

V Spljetu, avgusta 1897.

(Dalje.)

Poteklo je ravno 9 ur, kar se vozimo od Metkoviča po morju in pred nami leži na polutoku pod visokim hribom mesto Spljet; ura kaže 4. popoldne. Vsak popotnik ima že svoj načrt, kako hoče kratke ure, kar ima ostati na suhem, uporabiti.

Spljet z blizo 20.000 prebivalci je, djal bi, najlepše mesto v Dalmaciji. Mesto ni iz novejšje dobe, marveč je že bilo v 4. stoletju znano po svoji velikanski dioklecijanovi palači. Večina zidovja vidi se še dandanes. Palača je imela podobo pravokota, blizo 190m dolga in do 160m široka. Kaj lepo je še ohranjena stran, ki se ozira proti morju; 40 dorijskih stebrov, po dva metra drug od drugega oddaljeni, se še dviguje danes ponosno kvišku. V razvaline te palače je vzdano zdaj »staro mesto« s stolnico, ki je bila poprej paganski tempelj, zdaj posvečena Materi božji. Cerkev, znotraj osemoglata, je 25m visoka; 8 sedem metrov visokih stebrov podpira v njej hodnik, ki ima zopet 8 po 3½m visoke stebriče iz zelenega mramorja vsekane. Le škoda, da je cerkev tako temna, »relief« - podobe na steni se tudi po dne pri najugodnejši razsvetljavi komaj razločijo.

Prav znamenit je v Spljetu »muzej«, v katerem se shranjujejo v Saloni izkopane starine iz najstarejših dob. Ker razvaline mesta Salona niso že toliko oddaljena od Spljeta, si jih želi vsak popotnik ogledati, tembolj ker je to mesto že o rimskih časih bilo znamenito.

Od Spljeta do Salone je dobro uro hoda, ker je pa nam bil čas ljubši in dražji nego denar, žrtvovali smo nekaj goldinarjev za voz, ter se tje peljali. Ko dospemo do cilja, se nam koj ponudi mlad vodnik, ki je bil pripravljen, se ve da za denar, nam razkazati salonske razvaline. Goni nas tje po neki kameniti stezi, na desno in levo je le nizko zasuto zidovje, vmes nasajeno trsje. Tako, to so razvaline imenitnega zgodovinskega mesta, pač škoda za čas, tako si mislim na tihem, ter tavam nekoliko nevoljen za drugimi radovedneži, da se še kje v Dalmaciji ne zgubim; kar stoji pred nami duhovnik, ki ima z delavci nekaj opraviti. Mi ga spodobno pozdravimo in takoj se nam predstavi, da je m. Bulić, bivši gimnazijski ravnatelj v Spljetu in sedaj od vlade pooblaščen vodja pri izkopavanju starin. V svoji izvanredni ljubeznivosti se nam ponudi, da nam hoče razkazati, kak uspeh je imel do sedaj pri svojem delu. Peljal nas je najpoprej na mesto, kjer je stala že v prvih stoletjih krščanska cerkev-bazilika; lepo se še vidi »atrij«, mesto, kjer so se zbirali očitni grešniki in katekumeni t. j. ljudje, ki so se pripravljali na sv. krst; v sredi cerkve »krypta«, grob svetnika, kateremu je bila

cerkev posvečena, nad katerim se je opravljala tudi daritev sv. maše, okrog tega vse polno kamenitih rakev z latinskimi napisi; tukaj so počivali kristjani, ki so dali življenje za sv. vero, zato jih je tudi došla posebna čast, da so smeli po smrti blizu svetnikov počivati. Ravno pri tej cerkvi so našli mnogo ostankov svetnikov, ki so bili do najnovejše dobe le po imenu v cerkvi znani; iz grobnih napisov se zdaj natančneje izve o njih življenju. Sv. ostanki, »svetinje«, so se prenesli deloma v stolnico mesta Spljet, deloma v Rim. — Ne daleč od te cerkve našli so pred kratkim drugo cerkev, nje tla - »mozaik« so še sedaj tako lepa, kakor bi ga bili napravili še le pred nekaterimi tedni, dasiravno ga je čez 1400 let zemlja pokrivala. Glej, tako ima popotnik od potovanja dvojen dobiček, potovanje je prijetno, je pa tudi, kar je še več vredno, zelo podučljivo.

(Dalje prih.)

Smešnica. Gostač Jurij: »Ti Tone, koliko tobaka pa ti skadiš vsaki dan?« — Gostač Tone: »Po en pakelc!« — Jurij: »O le pomisli, ko bi ti ta denar shranjeval, bi zdaj lahko svojo kočjo imel!« — Tone: »Ali ti kadiš?« — Jurij: »Nikdar ne!« — Tone: »No, kje pa ti imaš svojo kočjo?«

Razne stvari.

Domače. (Škofovsko posvetovanje.) Mil. knezoškoč se odpeljejo prih. nedeljo na Dunaj, da se udeležijo konference ali posvetovanja avstrijskih škofov. Dne 16. nov. začne zborovati odsek, dne 23. nov. pa se začne skupno posvetovanje vseh avstrijskih škofov.

(Inštalacija in blagoslovljenje) novega ptujskega inful. prošta, preč. g. Jožefa Fleck-a, se je v torek vršilo prav slovesno v stolni. cerkvi mariborski. Predstavili se pa bodo preč. g. prošt svojim vernikom na Ptuj v nedeljo, dne 21. novembra.

(Blagoslovljenje šol.) Dne 3. nov. je blagoslovil novo šolsko poslopje v Pristavi g. Martin Lah, upravitelj šentemske fare. Tistega dne se je tudi blagoslovila nova ljudska šola v Št. Lovrencu nad Mariborom.

(Slovenskega uradovanja doslednost?) Občinski urad Ponikva je izdal dne 5. marcija l. l. pod št. 609 za U. J. iz Dolge gore »Delavske bukvice« v pravilnej slovenščini s samo slovenskim pečatom. Dne 22. oktobra t. l. pa nadaljuje imenovani občinski urad v istih »Delavskih bukvicah« poročilo o U. J. v nemški besedi! Pisal je to poročilo, kakor čujemo, g. naduč. J. D.; podpisal pa župan J. M. — Pečat je še slovenski, zakaj pa se več slovenski ne uraduje?

(Občinske volitve v Mariboru) se vršijo dne 15. nov. za III. razred, dne 17. nov. za II. razred in dne 19. nov. za I. razred. Zadnja tri leta so nemški mestni očetje zopet naredili dolga za četrto milijona, novi mestni očetje bodo pa nemštvo »visoko držali« ter obč. doklade povišali od 20% na 40%.

(Mariborski ultra - Nemci.) Na predlog državnega ropotarja Francela Girstmayrja so v soboto na volilskem shodu izrekli mariborski nemški petelinu zaupnico poslancem Lecherju, Pradeju in zloglasnemu Wolfu. Da, da, »gliha vkup štrih!«

(V Sevnici ob Savi) je bil od dne 17. do 25. oktobra sv. misijon, katerega sta vodila č. o. jezuita Doljak in Vrhovec. Nato pa je bil štiri dni misijon za Nemce. Ali k nemškim pridigam bojda ni bilo nobenega nemškega mrkača, ampak samo slovenske ovce.

(Popravek.) V zadnji številki sta se nam v 2. članku vrinili dve neljubi tiskovni pomoti. Stavek v 7.

in 8. vrsti: »da se imamo v prvi vrsti zahvaliti novemu duhovništvu«, naj se glasi: »da se imamo v prvi vrsti zahvaliti našemu duhovništvu« in v 22. vrsti pred besedama »bele vrane« je izostala beseda skoro.

(V Zabukovju nad Sevnico) je v nedeljo blagoslovil nove orgle č. g. Anton Ribar, župnik v Št. Vidu na Planini, pridigoval in slovesno mašo pa je pel č. o. Žiga Wagner, gvardijan na Krškem.

(Na Humu pri Ormožu) je s 1. nov. otvoril trgovino z različnim blagom in rožnimi venci posebej g. Jože Stebih, ki je radi boleznim moral bogoslovje zapustiti. Priporoča se vsem okoličanom v vsestransko podporo, da si tako trajen obstanek osigurijo.

(Izšel je edini slovenski skladni koledar) za leto 1898. Dobiti je pri založniku D. Hribarju v Celju, in po vseh slovenskih knjigarnah komad 60 kr., s pošto 10 kr. več. Če se jih naroči več skupaj, odpade poštnina. Skladni koledar je jako okusno izdelan, zato služi poleg praktične potrebe tudi za okrasek stene.

(Kruh je vedno manjši.) To morajo bridko občutiti oni, ki kruha sami ne pečejo. Res, da sta rž in pšenica postali za par goldinarjev dražji; toda pred par leti je neki krščanskosocijalni poslanec izračunal, da bi gledé na velikost žemelj morala pšenica stati 27 fl. meterski cent. Glavni dobiček ostane večinoma žitnim trgovcem — židom.

(Slovinci in vojaški stan.) Naš rojak in slovenski pisatelj Fridolin Kavčič, stotnik pri deželno-brambovskem polku v Celovecu, je premeščen v daljno Galicijo, ker je preveč odkritosrčen Slovenec.

(Dr. Pommer, državni poslanec) za Celje, je sam rad odložil mestno odborništvo na Dunaju in se odpovedal časti uda deželnega šolskega sveta. Če bo šlo po pravici, bode pa nerad moral odložiti državnoborski mandat v nekaterih tednih.

(Najdeno truplo.) Pri Brežicah so našli ljudje dne 6. nov. v Savi truplo kacih 60 let starega moža. Ker je najdeni mrlič ustreljen v srce, se sodi, da se je morda zgodilo kako hudodelstvo; vsled tega se je že začela preiskava.

(Dr. Pommer v Celju.) Na Dušno zvečer je d. Pommer govoril svojim volilcem v »hotelu pri levu.« Nemška gospoda so se čista zopet zamislili v nemški »raj«, sicer ne bi na koncu tulili prusaške pesmi: »Die Wacht am Rhein«.

(V Št. Lovrencu nad Mariborom.) priredijo prih. nedeljo socijalni demokratje ali mokračji shod, na katerem se bode govorilo nemški in slovenski. Trdno upamo, da na ta shod noben pošten Slovenec ne pojde.

(Iz Črešnjic nad Vojnikom.) Neznani tatje so hodili s ponarejenim ključem že dalj časa v župnijsko klet. Škode je samo letos za 200 gl. — Zaradi smoda nismo nabrali niti polovico lanskega vina. Kar ga pa je, je dobro, da se muza, kdor ga pije. — Dne 20. okt. je prihrumela huda nevihta, toča je na Slemenih pobelila in strela je trikrat udarila; lilo pa kakor iz škafa. — Ljudje so veseli, da se je letos tukaj odprla štacuna.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jožef Ozmec, kaplan v Ljutomeru, je dobil župnjo Sv. Lovrenca na Dravskem polju. — Č. g. Maksimiljan Ocvirk, kaplan na Muti, pride za provizorja k Sv. Florijanu v Doliču. Ta župnija pa je razpisana do dne 8. dec. — Č. g. Mihael Horvat, kaplan v Ribnici na Kranjskem, je postal dvorni kaplan pri knezu Windischgraetzu.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali p. n. gospodje: Dr. Pavel Turner na Dunaju 15 fl., M. Jurkovič, župnik pri Sv. Petru niže Maribora, 10 fl., Jakob Caf, dekan pri Sv. Tomažu nad Veliko Nedeljo, 5 fl., neimenovan v Mariboru 10 fl., A. Lacko,

župnik pri Sv. Križu na Murskem polju, 2 fl. in neime-
novan 50 kr. Bog plati!

(Gasilno društvo v Norsincih pri Lju-
tomeru) priredi v gostilnici g. Marka Vaupotiča v
Norsincih v nedeljo, dne 14. novembra tombolo in pro-
sto zabavo brez vstopnine. K obilni udeležbi vabi ulju-
dno odbor.

(Vabilo.) Zenska in moška podružnica sv. Cirila
in Metoda v Št. Juriju ob južni železnici imata v ne-
deljo, dne 14. nov., ob 4. uri popoldne pri g. F. Čer-
novškemu svoj redni občni zbor z običajnim vspešdom.
Po zborovanju bode srečkanje obilnih lepih dobitkov.
Med točkami poje domači mešani zbor in kvartet, ter
svira šmarijska godba.

(Gornje-radgonsko kmetijsko bralno
društvo) priredi v nedeljo, dne 21. novembra po ve-
černicah tombolo v prostorih g. Škrleca. Po tomboli
prosta zabava s petjem in tamburanjem. Vstopnine za
osebo 10 kr. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Odbor akad.-teh. društva »Triglava«) v
Gradcu, voljen na I. obč. zboru dne 6. nov. za zimski
tečaj 1897/98 se je sestavil nastopno: Predsednik: iur.
Rasto Mulej; podpredsednik: phil. Davorin Majcen; taj-
nik: iur. Rasto Pustoslemšek; blagajnik: med. Gvidon
Pregl; knjižničar: phil. Janko Koštiál; gospodar: iur.
Matej Vargazon; odb. nam.: phil. Dragotin Ozvald.

(Društvo »Dijaška kuhinja« na Ptujju)
ima svoj občni zbor dne 22. novembra ob 4. uri po-
poldne v »Narodnem domu«. Ako bi se pa omenjeni
dan zbralo premalo število društvenikov, se občni zbor
po pravilih odloži na 8 dnij in se vrši osmi dan ob
isti uri in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki
je sklepčen z vsakim številom udov. Dr. Ploj, predsednik.

Iz drugih krajev. (Avstrijski poljedelski
shod.) Ta shod bode dne 14. nov. na Dunaju, in sicer,
kakor se kaže po pripravah, velikansk. Da se bode shod
priredil, ima največ zaslug župnik Eichhorn, ki je raz-
poslal zaradi njega po Avstriji 16.000 pisem. Stroški za
pripravo shoda bodo znašali okoli 3000 fl. Vstopnina
bode za osebo 10 kr.

(Pariška razstava leta 1900.) bode brez
dvoma najlepša med vsemi, kar jih je doslej videl svet.

Udeležili se je bodo najraznejši narodi: prijatelji in ne-
prijatelji Francoske. Imeniten bode velikansk, 60 m vi-
soki dalnogled, ki bode kazal mesec v daljavi 100 kilo-
metrov. Druga znamenitost na razstavi bode palača iz
kamenene soli, ki se bode čarobno lesketala ob solni
in električni luči.

(Potrés na Češkem.) V severozahodnem delu
Češke so čutili 25. okt. več močnih potresnih sunkov.
Vse je bežalo. Škode sunki niso povzročili. Sunki se
ponavljajo.

(Zgodovinsko mesto Windsor) je, kakor se
poroča iz Severne Amerike, pogorelo do tal. Izmed 4000
poslopij jih je ostalo le kakih šest.

(Priporočba.) Zavarovanje vseh vrst pri »Unio
catholica«. Pošteni, delavni zastopniki na deželi se iščejo.
Več pové radovoljno glavni zastop v Gradcu, Radetzky-
gasse šte. 1.

Loterijne številke.

Trst 6. novembra 1897:	87, 61, 68, 21, 26
Linc » » » » »	73, 41, 22, 23, 60

**Spominjajte se pri raznih veselicah, godo-
vanjih in drugih veselih družbah dijaške
kuhinje v Mariboru!**

**Govorite in pišite povsod in vsikdar le slo-
venski in zahtevajte slovenske tiskovine, držite
se tudi slovenskih šeg in slovenske noše!**

Svila je sežgana!

pravijo ženske, če se dotična oblačila dostokrat že po 2—3kratni
noši na pregibih raztrga ali pa „kakor vata“ razleti; pa to ni slu-
čajno „sežganje“ surove svile! Temveč nalašč, da bi se svila videla
težja in cenejša, se preobloži s cinom in fosforovo kislino, ki razje
nitke surove svile; tako barvanje se imenuje: „Chargiranje“! — čem
bolj se hoče svila chargirati, tem večkrat se mora prati v cinovi
tekočini, da tega strupa prav mnogo nasrka! Barvana svila — naj-
žlahetnejša tkanina! — ima torej smrtno kal že v sebi, predno jo
dobi tkalec v roke! Iz take svile narejeno blago mora po kratki
rabi, kakor cunjia se raztrgati, tem preje čem bolj je bila svila char-
girana. — Drago blago (z delom vred) je čisto brez vrednosti. —
Obrazce svojih pristnih svil pošiljam obratno. Blago se pošilja poš-
tine in colnine prosto.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvor. zal.) Zürich.

V vsakem pošteno oddajnem okraji, v
vsaki občini, nastavi se razumna, delavna in
zanesljiva oseba kot 21

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom
od nekega, mnogo let obstoječega, avstrijskega
podjetja prve vrste. Pismene ponudbe
pod „V. u. G.“, Gradec, poste restante.

Dr. A. Praunseis

okrožni in praktični zdravnik

v Celju 19-22

ordinuje tudi za zobobolne vsaki
dan od 9.—11. ure dopoldne in od
2.—5. ure popoldne v Celju

Ringstrasse št. 9.

Plombira se zlatom, srebrom in
emailom po ameriskem sistemu
brez vsakih bolečin in garantuje
za najpopolnejšo izvršitev.

V. Blankova

tiskarna, knjigoveznica, knjigarna in trgovina s papirjem

Glavni trg 6, v Ptujju, Glavni trg 6,

nasproti farne cerkve.

Eichmannove in drug. — Arnau na/A. — pisanke in risanke
po original. tovarn. cen.

Pisanke vseh vrst . . . 100 kom. gld. 1 50

Risanke . . . . . „ „ „ 2 70

Bogata zaloga pisalnega papirja vseh vrst, pisalnega orodja,
ploščic in peresnikov. Vse to se oddaja tudi na debelo. Nadalje se
nahajajo v zalogi šolske in občinske tiskovine, šolske knjige
najnovejših izdaj. (Prekupci dobijo 10% popusta).

— Prettenhoferjevi zvezki, —

à 10 listov, se oddavajo, dokler jih je kaj v zalogi, pod nakupno
ceno 100 kom. za 1 gld. 30 kr.

Cenilniki na zahtevo brezplačno.

Priporočevaje svojo zalogo p. n. občinstvu, beležim

Z odličnim spoštovanjem

1-3

V. Blanke.

Učenec, več nemskega in slovenskega jezika, se sprejme v prodajalnici z mešanim blagom. **M. P. Strigova,** (Stridau). 2-2

Dražba novega vina.

Dne 13. novembra t. l. ob 10. uri predpoldne se bo okoli 8 polovnjakov cerkvenega vina leta 1897. v cerkveni kleti v Ritoznoju po dražbi prodalo.

Cerkv. predstojništvo v Slov. Bistrici.

J. N. Peteršič, Ptuj,

nasproti velike vojašnice (Ungarthor-gasse št. 6) zraven pošte,

trgovina knjig, papirja, galanterijskega in norimberskega blaga, pisalnega in risalnega orodja priporoča p. n. pisarnam, čast. duhovščini, g. učiteljem, slav. občinam, slav. krajn. šol. svetom, slav. društvom, kakor vsem gg. trgovcem in slav. občinstvu svojo novo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatega papirja (za cvetlice), za vezanje knjig itd.

Zalogo raznih sedaj novo upejlih pisank in risank, dobrih svinčnikov, kakor angleških peres.

Nadalje priporočam zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, radirke, krede, gobice, pušice in skatljice za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in elegantnih skatljah (kasetah).

Najbolje strune za citre, gosli, kitare in tamburice. Velik izbor tintnikov, albumov in okvirov za fotografije, spominice, žepne nože, mošnjice za denar, vsakovrstne pipe, izprehodne palice in vseh drugih v galanterijo spadajočih predmetov.

Nadejaje se, da me bode slav. občinstvo v mojem novem povzetju vsestransko podpiralo, beleži z velespoštovanjem

Gornji.

Naznanilo.

2-4

Dr. Franc Jurtéla

ima od danes naprej svojo odvetniško pisarnico v Ptuj, v novem hramu Posojilnice, Florijanske ulice št. 2. I. nadstropje.

Na Ptuj, dne 2. nov. 1897.

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

ordinira vsak dan za zobobolne v lastni hiši: **vrtna ulica** (Gartengasse) št. 9 v Celji.

Plombira in ustavlja umetne zobe in zobovje z zlatom itd., tudi brez potrebe izjemanja, ne ovira žvečenja, ne govorjenja, garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskim delom. Izdira zobe brez bolečin v plinovi veselni narokovi, pa odstrani zobne bolečine tudi brez izdiranja. 10-12

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah.

Zdravilski konjak za boleestnike in okrevalce, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 51

Ponujam

17-9

pod zanesljivo pošteno postrežbo popolnoma **friško blago:** kava, kilo po gl. 1'20, 1'30, 1'40 itd. rosine, cebe, vamberle, rožiče, orehe, lešnike, mandeljne, pinole, češple, fige, citrone in arancine, kakor tudi izvrstnega čaja, ruma, čokolade, olja in parno pšenično moko.

Milan Hočevnar, Celje, glavni trg.

Franc Dolenc v Mariboru, Tegethofove ulice 21	
P. n.	
Slavnemu občinstvu priporočam svojo	
veliko zalogo suknenega, platnenega in modnega blaga	
za moške in ženske obleke vsake vrste štofov, kamgarnov in lodna, črne gladke in pisane kašmirje od najcenejše do najboljše vrste in najnovejše volnatne zimske in židane robe. — Narejene bele, pisane in Jägerjeve srajce, kolirje, manšete in najnovejše zavrtnike, katere prejemam iz najboljših tovarn.	
Veliko zalogo vsake vrste odej in kocov.	
Zagotavljam vsakemu po nizkih cenah pošteno postrežbo.	
Z odličnim spoštovanjem	
Franc Dolenc.	
5—6	
Franc Dolenc v Mariboru, Tegethofove ulice 21	

17—22

Ivan Rebek

umetni in stavbeni ključar v Celji

Poljske ulice 14 (Feldgasse) v lastni hiši.

Priporoča se preč. duhovščini in slavn. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela pri stavbah hiš in drugih poslopij, osobito za **cerkvena dela**, katera se najlepše krasijo z lepim in umetnim ključavničarskim delom, kakor n. pr. kovane mreže za okna, različne okove za vrata, kovane predaltarske, nagrobne in vrtno ograje, različne svetilnike. Izdelujem železna vrata vseh slogov, različna štedilna ognjišča, katera imam tudi v zalogi.

Napeljujem vodovode in strelovode, hišne telegrafe in telefone. Prevzamem tudi vsa železna **konstrukcijska dela**, bodi si: strehe, stopnice, cvetličnjake itd. itd.

— Vse po najnižjih cenah. —

Načrti in proračuni brezplačno. — Za dobro delo jamčim.

Kdo pije

Kathreiner-

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostatek in si kaj prihraniti.

Ivan Fras,
gostilničar in mesar pri Ptuj,

proda svojo novo zidano z opeko pokrito hišo, katera na okrajni cesti stoji in ima 4 sobe, 1 kramo, 2 kleti, 1 ledenico, 1 hodnik, 1 vodnjak, 2 sekere, 1 mesnico, 1 travnik, na katerem se v letu trikrat kosi, 1 velik vrt, katerega cepjaki ograjajo, po nižnji ceni. Na imenovani hiši je cela koncesija za gostilnico in mesarstvo, in se v isti dobro trža. Blizneje se zve pri gospodu mesarju Blažiču na Begu pri Ptuj.

2-2

Med. doktor

Alojzij Praunseis,

okrožni in praktični zdravnik
v Celji, Ringstrasse 9,
uljudno naznanja, da sedaj
tudi oskrbuje zobe in cela
zobovja s kaučukom in v
razne kovine.

4-4

Kuharica,

ki zna dobro kuhati, je vajena perila in go-
spodarstva, želi stopiti v službo v kakem fa-
rovžu. Pisma naj se blagovolijo pošiljati
upravnistvu „Slov. Gosp.“

Jedino pravi
Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri
„angelju varhu“
in tovarne far-
maceutičnih
preparatov

A. Thierry-ja
v Pregradi

pri Rogatec-Slatini.
Preskušen in potrjen
od zdravstvenih
oblastev.

Najstareje, najprist-
neje, najreelneje in
najceneje ljudsko

domače zdravilo, ki uteši prsne in plučne
bolesti, želodčni krč itd. ter je vporabno
notranje in zunanje. V znak pristnosti
je zaprta vsaka steklenica s srebrno
kاپico, v katero je vtisnjena moja tvrdka
Adolf Thierry, lekarna pri „angelju
varhu“. Vsak balzam, ki ne nosi zgo-
raj stoječe zeleno tiskane varstvene
znamke, naj se odkloni kot čim ceneje
tem nič vredneje ponaredbi. Pazi naj
se toraj vedno natančno na zeleno
varstveno znamko, kakor zgoraj! Po-
narejalce in posnemovalce svojega je-
dino pravega balzama, kakor tudi pre-
kupce nič vrednih ponarejenih, občin-
stvo varajočih drugih balzamov, zasle-
dujem najstrožje sodnijskim potom na
podlagi zakona o varstvenih znamkah.
Kjer se ne nahaja zaloga mojega bal-
zama, naj se naroči direktno in na-
slovi: Na angelja varha lekarno A.
Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Sla-
tini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic
stane franko vsake avstro-ogerske poštno
postaje 4 krone, v Bosno in Hercego-
vino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic
4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majh-
nih ali 6 dvojnih steklenic se ne raz-
pošilja. Razpošilja se samo proti pred-
plačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na
zgorajšnje zeleno varstveno znamko,
katero mora nositi v znak pristnosti
vsaka steklenica.

17-30

Adolf Thierry, lekarnar
v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

ZAHVALA.

Kakor smo bili neizrekljivo pobiti in žalostni, ko nam je tako nagloma
preminil gospod

Franc Urbas,

veleposestnik pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju itd.,

tako nam je v nedopovedljivo veliko tolažbo, da nas je o tem bridkem udarcu
tolažilo toliko gospodov duhovnega in posvetnega stanu ter brez števila znancev,
ki so blagega pokojnika tudi spremljali k zadnjemu počitku. Bog vsem skupaj in
vsakemu posebej poplati! Posebno izrekamo najsposobnejšo zahvalo preč. gosp.
kanoniku dr. J. Mlakarju, vsem č. gg. duhovnikom, gosp. dež. poslancu dr. Fr.
Jurteli, gg. učiteljem, vsem prijateljem pokojnikovim, vsem sosedom ter lovrenškim
in drugim župljanom, ki so se dne 4. novembra udeležili pogreba.

Še enkrat nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin in pobožno
molitev.

Marija Urbas in sorodniki.

Karol Tratnik,

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode
stolne ulice št. 1. v Mariboru, stolne ulice št. 1.

Staro cerkveno orodje dobro po-
pravljam, pozlatim in posrebrim v
ognju.

Za vse moje izdelke
jamčim.

Svoji k svojim!

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravlja v le-
karni k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Trpotčev sok nepresežno deluje pri vseh prehlajenjih duš-
nih organov, ter je najboljše sredstvo za prsni katar, kašelj,
prsobol, hripavost in vratnobol. Tudi zastarani kašelj se s tem
zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek
za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevaajo. — Izmed mno-
gih zahval spominjam tukaj samo ono:

„Velecenjeni gospod lekarnik!

Pošljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delajočega
trpotčevega soka; potrebujem jih za svoje poznanke. Jaz sem od
dveh steklenic od nesnosnega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala
vam. Priporočil bom ta zdravilnik vsem prsobolnim.
S poštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaji, 20. marca 1897.“

Pazi naj se torej, da je na vsaki steklenici varstvena
znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo oni je
pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znamko nosi. —
Cena steklenici s točnim opisom je 75 kr. — Razpošilja se
vsaki dan s pošto na vsa mesta in sicer proti predplačilu
(prikačunavši 20 kr. za zametek) ali pa po poštnem povzetju.
— Ceniki raznovrstnih domačih preskušanih zdravil raz-
pošiljajo se na zahtevo zastonjin poštine prosto. Lekarna
k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

10-30

„Narodne pesmi“

I. del 2. natis in II. del skupaj 20 kr., po pošti 23 kr. Kdor
kupi 20 komadov, dobi jih za 20% ceneje.

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, koroške ulice 5.